

bijlage

Ghana

Deze herbeoordeling is uitgevoerd op basis van de volgende bronnen.

- Amnesty International
- Asylum Research Centrum Foundation
- Europese Dienst voor Extern Optreden
- Freedom House
- International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA)
- Mo Ibrahim Foundation
- Persbureau Reuters
- Reporters Sans Frontières - World Press Index
- Rule of Law Index
- US Commission on International Religious Freedom
- US State Department

Er zijn geen (actuele) rapportages gevonden van andere lidstaten, het EASO, de Raad van Europa en de UNHCR welke bruikbaar waren voor deze herbeoordeling.

Freedom House geeft Ghana in 2021 een algemene score van 82 van de 100 punten¹. Dat is gelijk aan de score in 2020² en een punt lager dan in 2019³. Freedom House kwalificeert Ghana als 'free'. De score op het gebied van 'political rights' is 35 uit 40. Dat is gelijk aan de score in 2020 en een punt minder dan in 2019. De score op het onderdeel 'civil liberties' is 47 uit 60. Dat is dezelfde score als in de twee voorgaande jaren. Deze cijfers onderschrijven het beeld dat de situatie in Ghana de afgelopen jaren stabiel is gebleven.

Op het gebied van *democratisch bestuur* blijkt dat Ghana een stabiele electorale democratie is. De macht wisselt regelmatig tussen de twee grote partijen⁴. President Nana Akufo-Addo van de New Patriotic Party (NPP) heeft in december 2020 de verkiezingen gewonnen en is begonnen aan een tweede termijn. Internationale waarnemers concludeerden dat de verkiezingen eerlijk zijn verlopen⁵. John Mahama van de National Democratic Congress (NDC) erkende de nederlaag niet, omdat er sprake zou zijn geweest van fraude. In de media als ook door maatschappelijke groeperingen werden deze claims als ongeloofwaardig afgedaan⁶. Na de verkiezingen zijn er protesten geweest tegen de verkiezingsuitslag waarbij zes mensen zijn overleden.

¹ <https://freedomhouse.org/country/ghana/freedom-world/2021>

² <https://freedomhouse.org/country/ghana/freedom-world/2020>

³ <https://freedomhouse.org/country/ghana/freedom-world/2019>

⁴ <https://freedomhouse.org/country/ghana/freedom-world/2021>

⁵ <https://freedomhouse.org/country/ghana/freedom-world/2021>,
<https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/ghana/>

⁶ <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/ghana/>

Uit de 2020 Ibrahim Index of African Governance blijkt dat de 'Overall Governance Score' 64.3 uit 100 is. De afgelopen 10 jaar is deze score stabiel en heel licht (0.1 punt) gestegen. Hiermee stond Ghana in 2019 op de 8^e plaats van 54 Afrikaanse landen. Ter vergelijking; op de 1^e plaats staat Mauritius en op de laatste plaats Somalië⁷.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie MigratiebeleidAsiel,
Opvang en Terugkeer

Datum
1 juli 2021

Ons kenmerk3297747

Het meest recente 'EU Annual Report on Human Rights and Democracy in the World 2019 Country Updates' (hierna: EU Annual Report) onderschrijft dat Ghana een stabiele electorale democratie is. Desondanks is straffeloosheid, vooral in gevallen van corruptie, een groot probleem in Ghana. Een positieve ontwikkeling in dit verband is de oprichting van de 'Office of a Special Prosecutor Anti-Corruption'. Een kanttekening hierbij is dat het kantoor nog niet over voldoende middelen beschikt om tastbare resultaten te kunnen leveren. Daarnaast is in 2019 de 'Right to Information Bill' aangenomen. Deze wet is in 2020 in werking getreden en geeft iedereen de mogelijkheid om informatie op te vragen over bestuurlijke aangelegenheden⁸.

In maart 2020 heeft de Ghanese overheid de 'Imposition of Restrictions Act' (IRA) aangenomen in de strijd tegen de verspreiding van het COVID-19 virus. De wet geeft de president de mogelijkheid om van een aantal grondwettelijke bepalingen af te wijken. Met de IRA kan de president bijvoorbeeld relatief eenvoudig de noodtoestand afkondigen, die door het parlement vervolgens lastig ongedaan gemaakt kan worden. De wet wordt bekritiseerd door de NDC en een aantal juridisch waarnemers omdat deze disproportioneel zou zijn⁹.

Op het onderdeel de *bescherming van het recht op vrijheid en veiligheid van de persoon* geeft de Ibrahim Index Ghana een score van 66 uit de 100 punten op de dimensie 'Security & Rule of Law'. Ghana is op dit onderdeel de afgelopen 10 jaar 5.4 punten gezakt. Momenteel staat Ghana op de 8^e plaats van 54 Afrikaanse landen.

Het EU Annual Report beschrijft geen aanmerkelijke wijziging op dit gebied. Hierbij wordt opgemerkt dat de situatie in de gevangenissen nog steeds zorgelijk is. De gevangenissen zitten overvol en een aanzienlijk aantal personen zit onrechtmatig vast in voorarrest of vast zonder aanklacht¹⁰. In de rapportage van Amnesty International komt een positiever beeld naar voren. Amnesty bevestigt dat gevangenissen overvol zijn en dat de omstandigheden erbarmelijk zijn. Om dit probleem aan te pakken heeft de regering aan meer dan 1000 gevangenen gratie verleend. Deze gevangenen hadden een zwakke gezondheid of waren voor de eerste keer veroordeeld en hadden al meer dan de helft van de straf erop zitten. Verder is voor een aantal personen de doodstraf omgezet in een levenslange gevangenisstraf¹¹.

⁷ <https://mo.ibrahim.foundation/sites/default/files/2020-11/2020-index-report.pdf>

⁸ https://eeas.europa.eu/sites/default/files/201007_eu_country_updates_on_human_rights_and_democracy_2019.pdf, maar ook: <https://freedomhouse.org/country/ghana/freedom-world/2021>

⁹ <https://freedomhouse.org/country/ghana/freedom-world/2021>

¹⁰

https://eeas.europa.eu/sites/default/files/201007_eu_country_updates_on_human_rights_and_democracy_2019.pdf

¹¹ <https://www.amnesty.org/en/countries/africa/ghana/report-ghana/>

Het US State Department beschrijft enkele incidenten waarbij mensen om het leven zijn gekomen als gevolg van politiegeweld of geweld van het leger¹². Zo was het eerdergenoemde overlijden van zes personen tijdens de protesten na de nationale verkiezing op 7 december 2020, mogelijk het gevolg van politiegeweld. De minister van Binnenlandse Zaken heeft een onderzoek ingesteld. Ook is de politie meermaals beschuldigd van agressief gedrag tegen burgers bij het handhaven van de opgelegde COVID-19 maatregelen. Het US State Department maakt geen melding van verdwijningen uitgevoerd door, of op verzoek van, de Ghanese autoriteiten. Ook wordt er geen melding gemaakt van politieke gevangenen of gedetineerden.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid/Asiel,
Opvang en Terugkeer

Datum
1 juli 2021

Ons kenmerk3297747

Het US State Department rapporteert verder dat de Ghanese regering in 2020 niet volledig aan de minimum voorwaarden voldoet om mensenhandel uit te bannen, maar hiervoor wel in toenemende mate behoorlijke inspanningen levert¹³.

Freedom House meldt dat het landconflict in de Noordoost Regio tussen de etnische groepen Konkomba en Chokosi, volgens de rapportage van het Internal Displacement Monitoring Centre uit april 2020, heeft geleid tot 2.300 ontheemden. Verder zouden Islamitische militanten en andere gewapende groeperingen in de Sahel de afgelopen jaren hun toevlucht hebben gezocht in de noordelijke gebieden van Ghana¹⁴.

Op het gebied van *vrijheid van meningsuiting* lijkt de situatie in Ghana stabiel. Dit recht is grondwettelijk vastgelegd en wordt over het algemeen gerespecteerd. De pers geniet deze vrijheid en ook individuele uitlatingen op social media worden niet ingeperkt door de overheid. Ghana staat op de 30e plaats in de 2021 World Press Freedom Index van Reporters Sans Frontières. In 2020 stond Ghana ook op de 30e plaats en in 2019 op de 27e plaats. In 2018 stond Ghana nog op de 23e plaats en was toen het land met de hoogste score in Afrika¹⁵. Het EU Annual Report stelt dat de daling vanaf 2018 te verklaren is door een reeks van aanvallen op journalisten, waarvan sommigen zouden zijn uitgevoerd door politieagenten. Het US State Departement stelt dat er in 2020 twee incidenten waren waarbij de veiligheidsdiensten betrokken waren. Ondanks deze incidenten is de conclusie dat de vrijheid van meningsuiting goed beschermd is in Ghana¹⁶. Deze conclusie wordt gedeeld door Freedom House¹⁷.

Met betrekking tot de *vrijheid van godsdienst* zijn er geen aanmerkelijke wijzigingen. Het '2020 Report on International Religious Freedom: Ghana' van het US Department of State stelt dat de vrijheid van godsdienst goed beschermd is in de grondwet van Ghana. Er is geen staatsreligie in Ghana en de grondwet verbiedt discriminatie op basis van geloof. In 2020 werden publieke samenkomsten, in het kader van COVID-19 pandemie, beperkt. Dit had ook gevolgen voor de vrije uitoefening van godsdienst. De maatregelen zijn volgens het rapport in goed overleg met religieuze leiders afgekondigd en werden breed gedragen in de religieuze gemeenschap. Godsdienstige instellingen hebben een belangrijke rol

¹² <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/ghana/>

¹³ <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/ghana/>

¹⁴ <https://freedomhouse.org/country/ghana/freedom-world/2021>

¹⁵ <https://rsf.org/en/ranking/2021>, <https://rsf.org/en/ranking/2020>, <https://rsf.org/en/ranking/2019> en <https://rsf.org/en/ranking/2018>,

¹⁶ <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/ghana/>

¹⁷ <https://freedomhouse.org/country/ghana/freedom-world/2021>

gespeeld in het opvangen van kwetsbare individuen tijdens de COVID-19 pandemie¹⁸. Freedom House bevestigt het beeld dat de vrijheid van godsdienst goed gewaarborgd is in Ghana. Hierbij merkt Freedom House wel op dat er meldingen zijn dat islamitische jongeren op openbare christelijke scholen soms mee moeten doen aan christelijke gebeden.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid/Asiel,
Opvang en Terugkeer

Datum
1 juli 2021

Ons kenmerk3297747

Ten aanzien van de *vrijheid van vereniging* merkt Freedom House op dat dit in de grondwet en in de praktijk goed gewaarborgd is¹⁹. Tijdens de uitbraak van de COVID-19 pandemie is de vrijheid van vereniging enigszins ingeperkt, maar naarmate de besmettingen afnemen is er door de regering ook geleidelijk meer ruimte voor samenkomsten gegeven. De vrijheid van vereniging is in Accra direct na de verkiezingen van december 2020 een periode ingeperkt om de demonstraties vanuit de NDC onder controle te krijgen²⁰. Het US State Departement bevestigt dat de vrijheid van vereniging voldoende gewaarborgd is in Ghana²¹.

Voor wat betreft de *bescherming tegen discriminatie en vervolging door derden* geldt dat vrouwen nog steeds te maken hebben met sociaal-maatschappelijke discriminatie. Genitale verminking is wettelijk verboden in Ghana en wordt zelden toegepast op volwassen vrouwen. Wel blijft het voor meisjes jonger dan 18 jaar in met name landelijke gebieden een probleem. Volgens het Ghanese Ministry of Gender, Children, and Social Protection wordt 27,8% van meisjes in de Upper East Region aan FGM onderworpen terwijl het nationale percentage op 3,8 ligt. Interventieprogramma's worden ingezet om genitale verminking terug te dringen. Daarbij wordt wat winst geboekt, met name in de noordelijke gebieden. Verder wordt er melding gemaakt van vrouwen die vanwege hekserij-beschuldigingen ernstig mishandeld of zelfs gedood worden²².

Verder is het in Ghana verboden is om seksuele handelingen te verrichten met iemand van gelijk geslacht²³. Het EU Annual Report stelt dat de wet in de praktijk zelden wordt toegepast en het US State Department meldt in het rapport over 2020 dat er geen gevallen bekend zijn van strafrechtelijke vervolging of veroordelingen. Er is in Ghana geen actief overheidsbeleid gericht tegen de LHBTI-gemeenschap. In het algemeen is politie-ingrijpen juist gericht op bescherming van personen en hun eigendommen²⁴. Toch zijn er recentelijk een aantal arrestaties van LHBTI geweest. Het rapport 'Ghana: State treatment of LGBTQI+ persons' van Asylum Research Centre (ARC) uit 2020 maakt melding van diverse bronnen die bevestigen dat geen strafrechtelijke vervolging plaatsvindt, maar haalt tevens bronnen aan die melding maken van enkele arrestaties van LHBTI-mannen en vrouwen in 2020. Het ging daarbij vooral om LHBTI die werden afgeperst door personen die zich hadden voorgedaan als LHBTI en na aangifte wegens afpersing door de politie enige tijd werden vastgehouden. Er zijn geen veroordelingen bekend bij het ARC²⁵. Het LG bulletin van april 2021 van de

¹⁸ <https://www.state.gov/reports/2020-report-on-international-religious-freedom/ghana/>

¹⁹ <https://freedomhouse.org/country/ghana/freedom-world/2021>

²⁰ <https://freedomhouse.org/country/ghana/freedom-world/2021>

²¹ <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/ghana/>

²² <https://www.state.gov/reports/2020-report-on-international-religious-freedom/ghana/>

²³ Zie artikel 104 lid 1 sub b Ghanaian Criminal Code.

²⁴ Kamerstukken II, 2020/21, nr. 2202

²⁵ <https://www.ecoi.net/en/file/local/2046533/Final-Ghana-state-treatment-of-LGBTQI-persons.pdf>

International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA) meldt dat er in maart 2021 veertien personen zijn opgepakt voor het bijwonen van een vermeende lesbische bruiloft. Zij werden na enkele dagen vrijgelaten²⁶. In mei 2021 heeft de politie eenentwintig mensen opgepakt die een bijeenkomst over rechten voor LHBTI bijwoonde²⁷.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid/Asiel,
Opvang en Terugkeer

Datum
1 juli 2021

Ons kenmerk3297747

Hoewel de wet niet (consequent) wordt toegepast, worden LHBTI wel uitgesloten en gediscrimineerd. Het EU Annual Report stelt dat de groep regelmatig het slachtoffer is van fysiek geweld en psychisch misbruik. Verschillende vooraanstaande politici en religieuze leiders verspreiden desinformatie over LHBTI. Dit draagt bij aan een vijandige en intolerante maatschappelijke houding tegenover de groep. De autoriteiten treden niet consequent op bij schendingen van de rechten van LHBTI en hebben regelmatig een intimiderende en vijandige houding tegen de groep²⁸. Het US State Department bevestigt het beeld dat de politie soms een vijandige houding heeft tegenover LHBTI²⁹. Tegelijkertijd meldt het US State Department ook enige positieve ontwikkelingen. Activisten stelden dat de houding van de politie langzaam veranderde. Zo gaven leden van de LHBTI-gemeenschap aan dat zij zich meer op hun gemak voelden bij bepaalde politieagenten tot wie ze zich konden wenden voor hulp. Ook publiceerde de overheidsorganisatie Commission on Human Rights and Administrative Justice (CHRAJ) aankondigingen op LHBTI datingsites over burgerrechten en de mogelijkheden om misstanden te melden. Over het algemeen namen discriminerende uitingen door publieke figuren af³⁰.

Op het gebied van *toegang tot onafhankelijk* onderzoek meldt het US State Department dat er geen wijziging is van de situatie. De Ghanese overheidsorganisatie die toezicht houdt op de naleving van mensenrechten kan zonder inmenging van de overheid onderzoek doen en individuele klachten behandelen. De politie onderzoekt actief klachten over mensenrechtenschendingen en overtredingen van de politie³¹.

Ten aanzien van de *toegang tot een onafhankelijke rechterlijke macht en toegang tot rechtsmiddelen* beschrijft het US State Department geen aanmerkelijke wijziging van de situatie³². Freedom House geeft aan dat Martin Amidu, de Attorney General van de recent opgerichte 'Office of a Special Prosecutor Anti-Corruption' ontslag had genomen omdat hij, naar eigen zeggen, te weinig middelen had om goed corruptie tegen te kunnen gaan³³. Ten aanzien van de ontwikkelingen op het gebied van de 'Rule of Law & Justice' is de Ibrahim Index minder positief. De score van Ghana is in de afgelopen 10 jaar met 9.9 punten afgenomen. De problemen spelen vooral op het gebied van 'Impartiality of the Judicial System, Law Enforcement, Property Rights en Judicial Processes'³⁴. Hoewel

²⁶ <https://ilga.org/lgbti-news-191-ilga-apr-2021>

²⁷ <https://www.reuters.com/world/africa/ghana-police-arrest-21-lgbt-activists-unlawful-gathering-2021-05-21/>

²⁸ <https://www.amnesty.org/en/countries/africa/ghana/report-ghana/>

²⁹ <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/ghana/>

³⁰ <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/ghana/>

³¹ <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/ghana/>

³² <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/ghana/>, en <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2019/03/Ghana-2018.pdf>.

³³ <https://freedomhouse.org/country/ghana/freedom-world/2021>

³⁴ <https://mo.ibrahim.foundation/sites/default/files/2020-11/2020-index-report.pdf>

de rechtelijke macht de afgelopen jaren onafhankelijker is geworden, is er nog steeds sprake van corruptie en omkoping. Verder verleent de Ghanese overheid geen rechtsbijstand aan diegenen die dat niet kunnen betalen. Politieagenten zijn gevoelig voor omkoping en worden beschuldigd van het uitvoeren van willekeurige arrestaties en het vastzetten van mensen langer dan 48 uur³⁵.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid/Asiel,
Opvang en Terugkeer

Datum
1 juli 2021

Ons kenmerk3297747

Ghana staat op de 51e plaats in de Rule of Law Index 2020. Ter vergelijking; Denemarken staat op de eerste plaats en Venezuela op de 128ste (laatste) plaats. Ghana stond op de 48e plaats (uit 126) in de Rule of Law Index 2019³⁶.

Conclusie

De situatie in Ghana is sinds de vorige beoordeling niet aanmerkelijk veranderd. Hierbij moet worden opgemerkt dat op het gebied van de *bescherming tegen discriminatie en vervolging door derden* er in maart en mei van dit jaar meerdere personen zijn gearresteerd voor het bijwonen van een bijeenkomst voor LHBTI. Er is in Ghana echter geen actief overheidsbeleid gericht tegen de LHBTI-gemeenschap. Veelal is politie-ingrijpen juist gericht op bescherming van personen en hun eigendommen³⁷. De ontwikkelingen in Ghana rondom LHBTI volg ik nauwlettend. De aanwijzing van Ghana als veilig land van herkomst wordt voortgezet, met verhoogde aandacht voor de mogelijkheid dat dit anders kan zijn als het gaat om LHBTI, journalisten en andere personen die te maken krijgen met discriminatie.

Oekraïne

Oekraïne is eerder aangemerkt als veilig land van herkomst met uitzondering van de gebieden die niet onder effectieve controle van de centrale autoriteiten staan. De uitzondering betreft de Krim en het conflictgebied dat een deel van de oostelijke provincies Donetsk en Loegansk beslaat en in handen is van door Rusland gesteunde gewapende groeperingen. De onderstaande herbeoordeling heeft dan ook alleen betrekking op dat deel van het grondgebied waarover de Oekraïense autoriteiten effectieve controle uitoefenen.

Deze herbeoordeling is uitgevoerd op basis van de volgende bronnen.

- Amnesty International
- Europese Commissie
- Freedom House
- Human Rights Watch
- International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA)
- Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE)
- Raad van Europa
- Reporters sans frontières - World Press Index
- Rule of Law Index
- UN Office of the High Commissioner of Human Rights (OHCHR)
- US Commission on International Religious Freedom
- US State Department

Er zijn geen (actuele) rapportages gevonden van andere lidstaten, het EASO en de UNHCR welke bruikbaar waren voor deze herbeoordeling.

³⁵ <https://freedomhouse.org/country/ghana/freedom-world/2021>

³⁶ <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/country/2020/Ghana/>,
<https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/country/2019/Ghana/>

³⁷ Kamervragen 2020-2021, nr. 2202

Freedom House geeft Oekraïne in 2021 een algemene score van 60 van de 100 punten. Dat is twee punten minder dan in 2020 en gelijk aan de score in 2019. Freedom House kwalificeert Oekraïne als 'partly free'. De score op het gebied van 'political rights' is 26 uit 40. Dat is een punt minder dan in 2020 en gelijk aan de score in 2019. De score op het onderdeel 'civil liberties' is 34 uit 60. Dat is een punt minder dan in 2020 en gelijk aan de score in 2019³⁸.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid/Asiel,
Opvang en Terugkeer

Datum
1 juli 2021

Ons kenmerk3297747

Op het gebied van *democratisch bestuur* schrijft de Europese Commissie, dat na de presidents- en parlementsverkiezingen van 2019 er in maart 2020 een belangrijke herschikking plaatsvond binnen de regering. Er werden een nieuwe minister-president en een aantal nieuwe ministers benoemd. De periode tot aan de uitbraak van de COVID-19 pandemie werd gekenmerkt door grote activiteit op het gebied van wetgeving, in lijn met de verwachting van de Oekraïense bevolking tot hervormingen. De president, het parlement en de regering onderstreepten allemaal hun inzet om de 'EU-Oekraïne Association Agreement' verder te implementeren. Dit vormt ook onderdeel van het huidige programma van de overheid en is daarin als prioriteit benoemd.

In december 2019 werd een nieuwe Kieswet aangenomen, waarin de regels voor alle verkiezingen met elkaar in overeenstemming werden gebracht. De Kieswet bevat meer progressieve bepalingen over gendervertegenwoordiging en verbetert de toegang tot verkiezingen voor personen met een handicap. In juli 2020 adresseerde het parlement enkele technische tekortkomingen, het kiesrecht werd versterkt en er werden belangrijke wijzigingen in de kiesregels aangebracht. In oktober 2020 werden op basis van deze Kieswet in het hele land lokale verkiezingen gehouden. Volgens de OVSE (beperkte) verkiezingswaarnemingsmissie voor de lokale verkiezingen van 2020 gaat de herziene code niet in op een aantal van hun reeds lang bestaande prioritaire aanbevelingen³⁹.

In het OVSE-rapport van oktober 2020 naar aanleiding van de lokale verkiezingen staat dat de verkiezingen over het algemeen professioneel en efficiënt waren georganiseerd, ondanks de uitdagingen als gevolg van de COVID-19 pandemie, en rustig, goed en transparant verliepen. Over het algemeen konden de kandidaten vrijelijk campagne voeren. Tegelijkertijd waren er gevallen van misbruik van overheidsmiddelen en van positie. Daarnaast was er zorg over wijdverbreide beschuldigingen van het kopen van stemmen⁴⁰.

In aanvulling hierop merkt Freedom House op dat corruptie het grootste obstakel is voor effectief bestuur in Oekraïne⁴¹. US State Department zegt hierover dat de wet weliswaar voorziet in het kunnen opleggen van strafrechtelijke sancties voor corruptie, maar dat de autoriteiten dit niet effectief geïmplementeerd hebben in de wetgeving. Veel ambtenaren die betrokken waren bij corruptiepraktijken bleven onbestraft⁴².

³⁸ <https://freedomhouse.org/country/ukraine/freedom-world/2021>,
<https://freedomhouse.org/country/ukraine/freedom-world/2020> en
<https://freedomhouse.org/country/ukraine/freedom-world/2019>

³⁹

https://eeas.europa.eu/sites/default/files/2020_ukraine_association_implementation_report_final.pdf

⁴⁰ https://www.osce.org/files/f/documents/3/e/476974_1.pdf

⁴¹ <https://freedomhouse.org/country/ukraine/freedom-world/2021>

⁴² <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/ukraine/>

Verder merkt de Europese Commissie op dat de destabiliserende activiteiten van Rusland in oost- Oekraïne, een uitdaging blijven vormen voor de territoriale integriteit, soevereiniteit en onafhankelijkheid, net als de democratie en de mensenrechten van en in Oekraïne⁴³. Freedom House en US State Department ondersteunen dit beeld.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid/Asiel,
Opvang en Terugkeer

Datum
1 juli 2021

Ons kenmerk3297747

Op het onderdeel de *bescherming van het recht op vrijheid en veiligheid van de persoon* geeft het US State Department opnieuw aan dat er meldingen waren dat de overheid zich mogelijk schuldig heeft gemaakt aan willekeurige of onwettige moorden en verdwijningen. Het Nationale Bureau voor Onderzoek is verantwoordelijk voor het onderzoek naar misdaden die zouden zijn gepleegd door wetshandhavingsinstanties. Evenals in vorige jaren rapporteerden mensenrechtenorganisaties, waaronder Amnesty International, en media over sterfgevallen in gevangenissen en detentiecentra als gevolg van foltering of nalatigheid door de politie en gevangenispersoneel. Ook bleven er meldingen over het gebruik van foltering door de politie om bekentenissen te verkrijgen, ook al kunnen deze bekentenissen wettelijk gezien niet in rechtszaken gebruikt worden. Het gebruik van fysiek geweld door gevangenispersoneel wordt ook genoemd als een probleem⁴⁴.

In september 2020 maakte de overheid mensenrechten een verplicht onderdeel van het school curriculum voor leerlingen van 11 tot 15 jaar. Dit gaat in 2022 in⁴⁵.

Op het gebied van *vrijheid van meningsuiting* laten de bronnen een beeld zien dat overeenkomt met wat in eerdere herbeoordelingen naar voren kwam. De Europese Commissie merkt op dat de persvrijheid breed gerespecteerd wordt in Oekraïne, wat de Commissie ziet als een opmerkelijke prestatie in de context van Russische desinformatiecampagnes. De Publieke Omroep (PBS) is ondergefinancierd, wat het functioneren van de zender belemmert. Media in handen van oligarchen blijven het medialandschap domineren. Fysieke aanvallen en intimidatie van journalisten en 'media professionals' kwamen nog steeds voor⁴⁶. Amnesty International meldt dit eveneens en de OHCHR geeft hiervan verschillende voorbeelden in haar rapport 'Report on the human rights situation on Ukraine 1 Augustus 2020 – 31 January 2021'⁴⁷. Het US State Department schrijft dat mensen over het algemeen de regering openlijk konden bekritisseren⁴⁸.

Oekraïne staat momenteel op de 97ste plaats in de World Press Freedom Index van Reporters Sans Frontières. In 2020 was dat de 96ste plaats en in 2019 plek

⁴³

https://eeas.europa.eu/sites/default/files/2020_ukraine_association_implementation_report_final.pdf

⁴⁴ <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/ukraine/>,
<https://www.amnesty.org/en/countries/europe-and-central-asia/ukraine/report-ukraine/>

⁴⁵ <https://www.amnesty.org/en/countries/europe-and-central-asia/ukraine/report-ukraine/>
⁴⁶

https://eeas.europa.eu/sites/default/files/2020_ukraine_association_implementation_report_final.pdf

⁴⁷ <https://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/31stReportUkraine-en.pdf>,

<https://www.amnesty.org/en/countries/europe-and-central-asia/ukraine/report-ukraine/>

⁴⁸ <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/ukraine/>

102⁴⁹. Ter vergelijking; Noorwegen staat momenteel op de eerste plaats en Eritrea op de 180ste (laatste) plaats.

Met betrekking tot de *vrijheid van godsdienst* komt eenzelfde beeld naar voren als bij de herbeoordeling van september 2020. De Russisch-Orthodoxe Kerk en de Oekraïens-Orthodoxe Kerk van het Patriarchaat van Moskou (UOC-MP), die tot de Russisch Orthodoxe Kerk behoort, zien de nieuw opgerichte Orthodoxe Kerk van Oekraïne (OCU) als 'schismatieke' groep. Zij roepen andere orthodoxe kerken op deze kerk niet te erkennen. Er waren vier gedocumenteerde meldingen van antisemitisme en er waren meldingen van vandalisme van Holocaust gedenktekens, synagogen en Joodse begraafplaatsen, evenals van Christelijke monumenten en Koninkrijkszalen van Jehova getuigen⁵⁰. Oekraïne komt niet aan de orde in het annual report of the US commission on international religious freedom van 2019, 2020 en 2021⁵¹.

Freedom House merkt op dat de grondwet en een wet over religieuze rechten uit 1991 de religieuze rechten in Oekraïne definiëren en dat deze over het algemeen gerespecteerd worden. Kleinere religieuze groepen maken melding van enige discriminatie. Erkennen van atheïsme kan eveneens tot discriminatie leiden⁵². OHCHR geeft aan bezorgd te zijn over nieuwe belemmeringen voor het recht op gewetensbezwaren. Sinds juni 2020 hebben lokale autoriteiten in de regio Rivne geen toegang meer geboden tot alternatieve militaire dienst aan volgelingen van één evangelische christelijke denominatie. Daardoor konden deze personen hun wettelijke dienstplicht niet vervullen, wat heeft geleid tot angst voor strafvervolg⁵³.

Op het onderdeel *vrijheid van vereniging* laten de geraadpleegde bronnen een eenduidig beeld zien. Namelijk dat het recht op vrijheid van vereniging is opgenomen in de wet en dat de overheid dit recht over het algemeen respecteert. Er zijn daarbij wel kanttekeningen te plaatsen. De politie beperkte dit recht soms of bood onvoldoende bescherming om het daadwerkelijk en volledig te kunnen uitoefenen. Dit beperkt met name de personen die opkomen voor gelijke rechten voor vrouwen en LHBTI. Ook was er sprake van selectiviteit bij het niet door laten gaan van demonstraties vanwege COVID-19. In de afgelopen jaren is er sprake van toenemende geweldsdreigingen richting NGO's. Degenen die hiervoor verantwoordelijk zijn, vaak leden van rechts-radicalen groepen, worden zelden vervolgd⁵⁴.

Op het gebied van *bescherming tegen discriminatie en vervolging door derden* zijn er geen wezenlijke wijzigingen. Roma hebben nog altijd te maken met geweldpleging door radicale groepen en met discriminatie van overheidswege en

**Directoraat-Generaal
Migratie**

Directie Migratiebeleid/Asiel,
Opvang en Terugkeer

Datum

1 juli 2021

Ons kenmerk3297747

⁴⁹ <https://rsf.org/en/ranking/2021>, <https://rsf.org/en/ranking/2020> en <https://rsf.org/en/ranking/2019>

⁵⁰ <https://www.state.gov/reports/2020-report-on-international-religious-freedom/ukraine/>

⁵¹ <https://www.uscirf.gov/sites/default/files/2021-04/2021%20Annual%20Report.pdf>

⁵² <https://freedomhouse.org/country/ukraine/freedom-world/2021>

⁵³ <https://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/31stReportUkraine-en.pdf>

⁵⁴ <https://www.state.gov/reports/2020-report-on-international-religious-freedom/ukraine/>, <https://freedomhouse.org/country/ukraine/freedom-world/2021>, <https://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/31stReportUkraine-en.pdf>, <https://www.amnesty.org/en/countries/europe-and-central-asia/ukraine/report-ukraine/>, <https://www.hrw.org/world-report/2021/country-chapters/ukraine> en <https://www.ilga-europe.org/sites/default/files/2021/ukraine.pdf>.

vanuit de maatschappij. De positie van LHBTI is niet aanzienlijk veranderd. Er is sprake van maatschappelijk geweld dat vaak wordt geïnitieerd door leden van radicale groeperingen. Dit geweld wordt vaak niet adequaat onderzocht door de autoriteiten⁵⁵.

In aanvulling hierop merkt Amnesty International op dat leden van rechts radicale groepen zich schuldig blijven maken aan het lastig vallen en intimideren van en geweldpleging gericht tegen 'civil society' activisten, politieke opposanten, journalisten en leden van gemarginaliseerde groepen.

Human Rights Watch meldt dat een parlementaire commissie in juni 2020 weigerde concept-wetgeving verder te brengen, die de accountability moest vergroten voor 'hate crimes', waaronder die vanwege gender en seksuele voorkeur.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid/Asiel,
Opvang en Terugkeer

Datum
1 juli 2021

Ons kenmerk3297747

Voor wat betreft *toegang tot onafhankelijk onderzoek* schrijft het US State Department dat de regering over het algemeen toegang verleende tot gevangenissen en detentiecentra voor onafhankelijke controles door zowel internationale als lokale mensenrechtenorganisaties⁵⁶.

Op het gebied van *toegang tot een onafhankelijke rechterlijke macht en toegang tot*

rechtsmiddelen geeft Freedom House aan dat Oekraïne lang heeft geleden onder corrupte en gepolitiseerde rechtbanken. Hoewel er garanties bestaan voor een eerlijk proces, kunnen personen met financiële middelen en politieke invloed in de praktijk ontkomen aan vervolging. Recente hervormingsinitiatieven gericht op het aanpakken van de kwestie zijn vastgelopen of voldoen niet aan de verwachtingen. De Europese Commissie meldt dat de nieuwe 'High Anti-Corruption Court', die in september 2019 startte, in juni 2020 zijn eerste uitspraak deed. Verder is de samenwerking verbeterd tussen het nationale anti-corruptie bureau (NABU) en het specifiek op corruptiebestrijding gerichte Openbaar Ministerie (SAPO). Het aantal veroordelingen steeg, maar het aantal onderzoeken bleef laag⁵⁷.

Freedom House meldt verder dat in september en oktober 2020 het Constitutioneel Hof een reeks anti-corruptiewetten nietig heeft verklaard. Het NABU en het Nationaal Agentschap ter voorkoming van corruptie werden naar verluidt gedwongen om meerdere lopende onderzoeken te sluiten vanwege de uitspraak. President Zelenskyy probeerde het Constitutioneel Hof hierna te ontbinden; meerdere rechters van het Constitutioneel Hof waren vanwege die wetten onderzocht. Kort daarna opende het Nationale Bureau voor Onderzoek een strafzaak tegen verschillende rechters van het Constitutioneel Hof omdat ze zouden hebben geprobeerd de staatsmacht te grijpen. Hoewel hij niet in staat was om het Hof te ontbinden, beval Zelenskyy bij presidentieel decreet in december de schorsing van opperrechter Oleksandr Tupytsky van het Constitutioneel Hof,

⁵⁵

https://eeas.europa.eu/sites/default/files/2020_ukraine_association_implementation_report_final.pdf, <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/ukraine/>, <https://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/31stReportUkraine-en.pdf>, <https://www.amnesty.org/en/countries/europe-and-central-asia/ukraine/report-ukraine/>, <https://www.hrw.org/world-report/2021/country-chapters/ukraine> en <https://www.ilga-europe.org/sites/default/files/2021/ukraine.pdf>.

⁵⁶ <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/ukraine/>

⁵⁷

https://eeas.europa.eu/sites/default/files/2020_ukraine_association_implementation_report_final.pdf

die ook werd onderzocht voor omkoping en manipulatie van getuigen. De rechtbank beweerde dat Tupytsky's schorsing ongrondwettelijk was. De crisis was aan het einde van het jaar nog niet opgelost⁵⁸. Aanvullend hierop meldt het US State Department dat andere factoren het recht op een eerlijk proces belemmerden, zoals lange gerechtelijke procedures, met name in administratieve rechtbanken, onvoldoende middelen en mensen en het onvermogen van rechtbanken om uitspraken af te dwingen⁵⁹.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid/Asiel,
Opvang en Terugkeer

Datum
1 juli 2021

Ons kenmerk3297747

Oekraïne staat op de 72e plaats in de Rule of Law Index 2020. Ter vergelijking; Denemarken staat op de eerste plaats en Venezuela op de 128ste (laatste) plaats. Oekraïne stond op de 77e plaats (uit 126) in de Rule of Law Index 2019⁶⁰.

Conclusie

De situatie in Oekraïne is sinds de vorige beoordeling niet aanmerkelijk veranderd. Op het gebied van *bescherming van het recht op vrijheid en veiligheid van de persoon* zijn er meldingen van folteringen en willekeurige of onwettige moorden en van mishandelingen en folteringen door de politie om bekentenissen te verkrijgen. Dit heeft bij de aanwijzing van Oekraïne als veilig land van herkomst niet geleid tot uitzonderingen.

De aanwijzing van Oekraïne als veilig land van herkomst wordt voortgezet, met uitzondering van de gebieden die niet onder de effectieve controle van de centrale autoriteiten staan, en met verhoogde aandacht voor de mogelijkheid dat dit anders kan liggen als het gaat om LHBTI.

Senegal

Deze herbeoordeling is uitgevoerd op basis van de volgende bronnen.

- 28toomany
- Africanews
- Amnesty International
- Daily Mail
- De Volkskrant
- Europese Dienst voor Extern Optreden
- France 24
- Freedom House
- Human Rights Watch
- Instituut voor veiligheidsstudies van de EU
- International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA)
- Mo Ibrahim Foundation
- Reporters Sans Frontières - World Press Index
- Rule of Law Index
- UN Office of the High Commissioner of Human Rights (OHCHR)
- US Commission on International Religious Freedom
- US State Department

Er zijn geen (actuele) rapportages gevonden van andere lidstaten, het EASO, UNHCR of de Raad van Europa welke bruikbaar waren voor deze herbeoordeling.

⁵⁸ <https://freedomhouse.org/country/ukraine/freedom-world/2021>

⁵⁹ <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/ukraine/>

⁶⁰ <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/country/2020/Ukraine/>,
<https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/country/2019/Ukraine/>

Freedom House geeft Senegal in 2021 een algemene score van 71 van de 100 punten⁶¹. Dat is dezelfde score als in 2020⁶² en een punt minder dan in 2019⁶³. Freedom House kwalificeert Senegal als 'partly free'. Dat is een achteruitgang ten opzichte van 2019 toen het nog als 'free' bestempeld werd. Deze achteruitgang is het gevolg van de uitsluiting van twee belangrijke oppositieleiders vlak voor de presidentsverkiezingen van 2019. De score op het gebied van 'political rights' is 29 uit 40. Dat is dezelfde score als in 2020 en een punt minder dan in 2019⁶⁴. De score op het onderdeel 'civil liberties' is 42 uit 60, net als in de voorgaande twee jaren⁶⁵.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid/Asiel,
Opvang en Terugkeer

Datum
1 juli 2021

Ons kenmerk3297747

Op het gebied van *democratisch bestuur* blijkt dat Senegal een van de meest stabiele electorale democratieën van Afrika is. Zo heeft het land sinds het jaar 2000 vreedzame machtsoverdrachten tussen concurrerende partijen gekend. Politiek gemotiveerde vervolgingen van oppositieleiders en wijzigingen in de kieswetten hebben de concurrentiepositie van de oppositie de afgelopen jaren echter verminderd⁶⁶. Uit de 2020 Ibrahim Index of African Governance blijkt dat de 'Overall Governance Score' 63,2 van de 100 punten is, waarbij de score tussen 2010 en 2019 met 3,3 punten is gestegen. Hiermee staat Senegal op de 9^e plaats van 54 Afrikaanse landen. Op de 1^e plaats staat Mauritius en op de laatste plaats staat Somalië⁶⁷. Het US State Department schrijft dat Senegal een republiek is die wordt gedomineerd door een sterke uitvoerende macht. Het US State Department meldt dat in februari 2019 Macky Sall herkozen werd als president voor een tweede termijn van vijf jaar. De verkiezingen werden door lokale en internationale waarnemers over het algemeen als vrij en eerlijk beschouwd⁶⁸. Ook het meest recente EU Annual Reports on Human Rights and Democracy in the World 2019 (hierna: EU Annual Report) schrijft dat de herverkiezing van president Macky Sall in februari 2019 vreedzaam en geloofwaardig is verlopen. Het politieke wantrouwen dat ontstond na de uitsluiting van de belangrijkste oppositiekandidaten, die al eerder op grond van corruptie aanklachten waren veroordeeld, heeft hier niets aan afgedaan. De meerderheid in het parlement nam kort na de verkiezingen een herziening van de grondwet aan waarmee de bevoegdheden van de president werden versterkt. Dit heeft voor grote onrust gezorgd onder critici. Niet alleen werd hiermee de functie van premier geschrapt, maar ook kwam hiermee het parlamentsvertrouwen in ministers onder druk te staan. De positie van Senegal in de corruptie indexen blijft stabiel⁶⁹. In het rapport van Amnesty International over 2020 staat dat als reactie op de COVID-19 pandemie de regering in maart 2020 wetgeving over de noodtoestand heeft ingevoerd. Hierdoor kreeg zij uitgebreide bevoegdheden om te regeren zonder parlementair toezicht. De meeste beperkende maatregelen die hieruit voortvloeiden, waaronder een nationale avondklok, werden in juni van datzelfde jaar opgeheven⁷⁰.

⁶¹ <https://freedomhouse.org/country/senegal/freedom-world/2021>

⁶² <https://freedomhouse.org/country/senegal/freedom-world/2020>

⁶³ <https://freedomhouse.org/country/senegal/freedom-world/2019>

⁶⁴ <https://freedomhouse.org/country/senegal/freedom-world/2019>, 2020 en 2021.

⁶⁵ <https://freedomhouse.org/country/senegal/freedom-world/2021>, 2020 en 2019.

⁶⁶ <https://freedomhouse.org/country/senegal/freedom-world/2021>

⁶⁷ <https://mo.ibrahim.foundation/sites/default/files/2020-11/2020-index-report.pdf>.

⁶⁸ <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/senegal/>

⁶⁹ https://eeas.europa.eu/sites/default/files/201007_eu_country_updates_on_human_rights_and_democracy_2019.pdf.

⁷⁰ <https://www.amnesty.org/en/countries/africa/senegal/report-senegal/>

Op het onderdeel de *bescherming van het recht op vrijheid en veiligheid van de persoon* zijn er geen aanmerkelijke wijzigingen. Uit de 2020 Ibrahim Index of African Governance blijkt dat de 'Security & Rule of Law' 68,2 van de 100 punten is, waarbij de score tussen 2010 en 2019 met 3,8 punten is gestegen. Hiermee staat Senegal op de 7^e plaats van 54 Afrikaanse landen⁷¹. In maart 2021 werd oppositieleider Sonko gearresteerd op verdenking van verkrachting en het uiten van doodsb bedreigingen. De oppositieleider ontkent de aantijging en zegt dat het om een politiek gemotiveerde beschuldiging gaat die bedoeld is om hem uit te schakelen⁷². Sonko's arrestatie leidde tot grootschalige volksprotesten⁷³. Inzake mensenhandel rapporteerde het US State Department over 2020 dat de regering van Senegal niet volledig voldoet aan de minimumnormen voor het uitbannen van mensenhandel, maar dat het wel aanzienlijke inspanningen levert om dit voor elkaar te krijgen⁷⁴. Het EU Annual Report beschrijft dat de algemene mensenrechtensituatie in Senegal bevredigend blijft, vooral tegen de achtergrond van de situatie in andere landen in de regio⁷⁵. Daartegenover staat dat het US State Department stelt dat er ten opzichte van 2019 meer incidenten op het gebied van mensenrechten waren⁷⁶. Wel was er veel aandacht voor de rechten van vrouwen en kinderen, ondanks verzet hiertegen uit sociaal-culturele overwegingen⁷⁷. Het jaarlijkse rapport van Amnesty International 'Senegal 2020' stelt daarnaast dat het Wetboek van Strafrecht is gewijzigd om de straffen voor plegers van verkrachting, kindermishandeling en pedofilie te verhogen. Verder heeft volgens het rapport de politie buitensporig geweld gebruikt in dat jaar, protesteerden gedetineerden tegen de slechte gezondheidstoestand, dreigden gezondheidswerkers met stakingen vanwege ontoereikende middelen en werden plattelandsgemeenschappen bedreigd met landonteigeningen door agrarische en petrochemische bedrijven. Ook was er in februari dit jaar een heropleving van het langlopende conflict tussen de afscheidingsbeweging Movement of Democratic Forces (MFDC) en Senegalese veiligheidstroepen in de zuidelijke Casamance regio⁷⁸. Volgens berichtgeving zouden de veiligheidstroepen door middel van een offensief hun grip op de regio verstevigd hebben⁷⁹. Het US State Department stelt daarnaast dat de omstandigheden in sommige gevangenissen en detentiecentra zwaar zijn en levensbedreigend als gevolg van voedseltekorten, overbevolking, slechte sanitaire voorzieningen en ontoereikende medische zorg⁸⁰. Amnesty

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid/Asiel,
Opvang en Terugkeer

Datum
1 juli 2021

Ons kenmerk3297747

⁷¹ <https://mo.ibrahim.foundation/sites/default/files/2020-11/2020-index-report.pdf>.

⁷² 'Doden bij ongekende volksprotesten in Senegal na arrestatie populaire oppositieleider Sonko', De Volkskrant, 7 maart 2021.

⁷³ <https://www.dailymail.co.uk/wires/afp/article-9342971/Why-Senegal-rocked-worst-protests-years.html>, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2021/03/senegal-restraint-needed-as-protests-planned/>, <https://www.hrw.org/news/2021/03/12/senegal-respect-free-expression-assembly> en <https://www.dailymail.co.uk/wires/afp/article-9380069/Facing-bleak-future-Senegalese-students-turn-against-government.html>

⁷⁴ <https://www.state.gov/reports/2020-trafficking-in-persons-report/senegal/>

⁷⁵ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage_en/8437/EU%20Annual%20Reports%20on%20Human%20Rights%20and%20Democracy

⁷⁶ <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/senegal/>

⁷⁷ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage_en/8437/EU%20Annual%20Reports%20on%20Human%20Rights%20and%20Democracy

⁷⁸ <https://www.amnesty.org/en/countries/africa/senegal/report-senegal/>.

⁷⁹ <https://www.france24.com/en/live-news/20210211-rebels-in-senegal-s-casamance-under-pressure-after-offensive>.

⁸⁰ <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/senegal/>.

International beschrijft ook dat gevangenen protesteerden tegen de slechte gezondheidstoestanden⁸¹. Verder blijkt dat besnijdenis (Female Genital Multilation/Cutting) een cultureel verschijnsel is in Senegal, ondanks dat deze praktijk strafbaar is gesteld⁸². Er wordt door 28toomany aangegeven dat er sprake is van een lichte daling van het aantal vrouwen dat wordt onderworpen aan besnijdenis. Het gebeurt veelal voor het 15e levensjaar⁸³.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid/Asiel,
Opvang en Terugkeer

Datum
1 juli 2021

Ons kenmerk3297747

Op het gebied van *vrijheid van meningsuiting* beschrijft het Reporters Sans Frontières dat Senegal wordt beschouwd als een van Afrika's meest stabiele democratieën. Senegal heeft een divers medialandschap. De grondwet van 2001 garandeert de vrijheid om te informeren ('freedom to inform') en misstanden tegen journalisten zijn de afgelopen jaren relatief zeldzaam geweest⁸⁴. Het land staat op de 49e plaats in de 2021 World Press Freedom Index van Reporters Sans Frontières met een score van 25,22. Ter vergelijking; Noorwegen staat momenteel op de eerste plaats (score 6,72) en Eritrea op de 180ste plaats (score 81,45)⁸⁵. In de 2020 World Press Freedom Index stond Senegal op de 47e plaats⁸⁶. Het EU Annual Report beschrijft dat er ruimte is voor vrijheid van meningsuiting in de media. Desondanks heeft de overheid vergaande bevoegdheden die deze ruimte kunnen inperken. Het US State Department beschrijft geen aanmerkelijke wijzigingen van de situatie op het gebied van *vrijheid van meningsuiting*, maar er werden wel incidenten gemeld die waren gericht tegen activisten die het overheidsbeleid omtrent de COVID-19 pandemie bekritiseerden. Ook oefenden journalisten af en toe zelfcensuur uit, vooral in door de overheid gecontroleerde media⁸⁷. De Volkskrant schrijft op 7 maart 2021 dat er naar aanleiding van de hevige volksprotesten tegen de arrestatie van oppositieleider Sonko, twee publieke televisiezenders voor enige tijd waren geblokkeerd. Ook werden berichtendiensten via sociale media platgelegd⁸⁸. Ook kwamen de regerende partij, oppositie en maatschappelijke organisaties samen onder de Politieke Commissie voor Nationale Dialoog om hervormingen te bespreken met betrekking tot het recht op vrijheid van meningsuiting en vreedzame vergadering⁸⁹.

Met betrekking tot de *vrijheid van godsdienst* zijn er geen beduidende wijzigingen. Het 'Country Report on Religious Freedom' over 2020 van het US Department of State beschrijft ook geen aanmerkelijke wijzigingen⁹⁰. Senegal wordt niet genoemd in het 'Annual Report of the U.S. Commission on International Religious Freedom' over 2020⁹¹. Freedom House stelt dat er geen staatsreligie is en dat burgers vrij zijn om te kiezen welke godsdienst zij willen aanhangen. Dit wordt in de praktijk grondwettelijk beschermd en gerespecteerd. Moslims vormen 96 procent van de bevolking⁹².

⁸¹ <https://www.amnesty.org/en/countries/africa/senegal/report-senegal/>.

⁸² <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/senegal/>.

⁸³ <https://www.28toomany.org/country/senegal/>.

⁸⁴ <https://rsf.org/en/senegal>.

⁸⁵ <https://rsf.org/en/ranking/2021>.

⁸⁶ <https://rsf.org/en/ranking/2020>.

⁸⁷ <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/senegal/>.

⁸⁸ 'Doden bij ongekende volksprotesten in Senegal na arrestatie populaire oppositieleider Sonko', De Volkskrant, 7 maart 2021.

⁸⁹ <https://www.amnesty.org/en/countries/africa/senegal/report-senegal/>.

⁹⁰ <https://www.state.gov/reports/2020-report-on-international-religious-freedom/senegal/>.

⁹¹ <https://www.uscirf.gov/sites/default/files/2021-04/2021%20Annual%20Report.pdf>.

⁹² <https://freedomhouse.org/country/senegal/freedom-world/2021>.

Het EU Annual Report beschrijft geen aanmerkelijke wijziging op het gebied van *vrijheid van vereniging*⁹³. Het US State Department beschrijft ook geen beduidende wijziging van de situatie op dit gebied⁹⁴. Het jaarlijkse rapport van Amnesty International 'Senegal 2020' meldt wel dat veiligheidstroepen buitensporig geweld gebruikten om de openbare orde te handhaven⁹⁵.

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid/Asiel,
Opvang en Terugkeer

Datum
1 juli 2021

Ons kenmerk3297747

Voor wat betreft de *bescherming tegen discriminatie en vervolging door derden* blijkt uit de 2020 Ibrahim Index of African Governance dat de 'Participation, Rights & Inclusion' 64,3 punten van de 100 is, waarbij de trend van 2010 tot 2019 negatief is, te weten een daling van 1,6 punt. Hiermee staat Senegal op de 10^e plaats van 54 Afrikaanse landen. De daling komt vooral door een negatieve score op 'Freedom of Association & Assembly', 'Equal Socioeconomic Opportunity' en 'Laws on Violence against Women'⁹⁶. Het US State Department geeft aan dat er geen aanmerkelijke wijziging van de situatie is op het gebied van discriminatie. Etnische groepen leefden over het algemeen vreedzaam samen⁹⁷. De geraadpleegde bronnen onderschrijven het bestaande beeld ten aanzien van Senegalese LHBTI, die bij eerdere beoordelingen zijn uitgezonderd van de aanwijzing van veilig land van herkomst⁹⁸.

Op het gebied van *toegang tot onafhankelijk onderzoek* stelt het US State Department dat de regering stappen ondernam om ambtenaren die zich schuldig maakten aan misstanden, te identificeren, te onderzoeken, te vervolgen en te straffen, zowel binnen de veiligheidstroepen als elders in de regering. Echter leidden deze acties niet altijd tot strafrechtelijke vervolging. De autoriteiten deden verder niet altijd geloofwaardig onderzoek naar beschuldigingen van mishandeling van gevangenen door politieagenten. Hier bleef straffeloosheid een groot probleem. Ombudsmannen waren beschikbaar om te reageren op klachten, maar gevangenen wisten niet hoe ze toegang tot hen konden krijgen of een klacht

⁹³ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage_en/8437/EU%20Annual%20Reports%20on%20Human%20Rights%20and%20Democracy

⁹⁴ <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/senegal/>.

⁹⁵ <https://www.amnesty.org/en/countries/africa/senegal/report-senegal/>.

⁹⁶ <https://mo.ibrahim.foundation/sites/default/files/2020-11/2020-index-report.pdf>

⁹⁷ <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/senegal/>.

⁹⁸ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage_en/8437/EU%20Annual%20Reports%20on%20Human%20Rights%20and%20Democracy,
<https://docstore.ohchr.org/SelfServices/FilesHandler.ashx?enc=6QkG1d%2fPPRiCAqhKb7yhsrE%2f4ntHxI7bLcdrAobagBWixViKU3pl6zmz5Qp9N2UiLzpc6MMCeTkuigKSgIhBzJvrsiRekk5Zfb%2b%2b65wsxEDOqsuc0tctI5aUUXPgIHd>,
<https://www.amnesty.org/en/countries/africa/senegal/report-senegal/>, <https://ilga.org/lgbti-news-195-ilga-june-2021#Africa>, <https://www.africanews.com/2021/05/24/senegalese-rally-against-lgbtq-rights>
https://ilga.org/downloads/ILGA_World_State_Sponsored_Homophobia_report_global_legislati
[on_overview_update_December_2020.pdf](https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/senegal/), <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/senegal/>,
<https://www.africanews.com/2020/02/13/senegal-president-defends-criminalisation-of-homosexuality/> en <https://www.africanews.com/2021/05/24/senegalese-rally-against-lgbtq-rights/>
[utm_source=news.google.com&utm_campaign=feeds_bcs_editorschoice&utm_medium=referral](https://www.africanews.com/2021/05/24/senegalese-rally-against-lgbtq-rights/?utm_source=news.google.com&utm_campaign=feeds_bcs_editorschoice&utm_medium=referral)

konden indienen. De autoriteiten stonden gedetineerden toe om zonder censuur klachten in te dienen bij de gerechtelijke autoriteiten. Ook stonden zij hen toe onderzoek te laten opstarten naar geloofwaardige beschuldigingen van onmenselijke omstandigheden, maar er was geen bewijs dat ambtenaren daadwerkelijk vervolgonderzoeken hebben uitgevoerd⁹⁹.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid/Asiel,
Opvang en Terugkeer

Datum
1 juli 2021

Ons kenmerk3297747

Ten aanzien van de *toegang tot een onafhankelijke rechterlijke macht en toegang tot rechtsmiddelen* beschrijft het US State Department geen aanmerkelijke wijziging van de situatie op dit gebied maar maakt wel melding van ernstige corruptie in de rechterlijke macht, in de regering en bij de politie¹⁰⁰. Dit wordt bevestigd door het Institute for Security Studies¹⁰¹.

Senegal staat op de 52^e plaats in de Rule of Law Index 2020¹⁰². Ter vergelijking; Denemarken staat op de eerste plaats en Venezuela op de 128ste (laatste) plaats. Senegal stond op de 52ste plaats (uit 126) in de Rule of Law Index 2019¹⁰³.

Conclusie

De situatie in Senegal is sinds de vorige beoordeling niet aanmerkelijk veranderd. De aanwijzing van Senegal als veilig land van herkomst wordt voortgezet, met uitzondering van LHBTI en met verhoogde aandacht voor de mogelijkheid dat dit anders kan zijn als het gaat om personen die te maken krijgen met strafrechtelijke vervolging of discriminatie.

⁹⁹ <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/senegal/>.

¹⁰⁰ <https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/senegal/>.

¹⁰¹ <https://issafrica.org/iss-today/senegals-political-turbulence-reveals-a-justice-system-in-crisis>.

¹⁰² <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/country/2020/Senegal/>.

¹⁰³ <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/country/2019/Senegal/>.